

korte berichten

Internationale Walvisvaart Commissie bijeen

Op 9 juni kwam de Internationale Walvisvaart Commissie (I.W.C.) voor haar jaarlijkse vergadering bijeen in Malmö (Zweden). Tijdens deze vergadering, waar zo'n veertig landen vertegenwoordigd waren, werd de aandacht vooral gericht op die landen die zich onttrekken aan het besluit van de IWC om met ingang van het seizoen 1985-1986 te stoppen met de commerciële jacht op walvissen. Zoals bekend nam de IWC in 1982 het besluit om een tijdelijk verbod af te kondigen op de commerciële walvisvaart. Dit besluit is van kracht geworden met ingang van het jachtseizoen 1985-1986; 1985 wat betreft walvissen die direct op volle zee worden verwerkt met zogenaamde fabrieksschepen, en 1986 wat betreft de walvisvaart die vanuit kuststations wordt bedreven en waarbij de walvissen op het vaste land worden verwerkt. Ondanks dit verbod om met winstoogmerk op walvissen te jagen, gaan nog steeds landen door met de jacht. Illegaal of onder het mom van wetenschappelijk onderzoek. De stand van zaken met betrekking tot de nu nog jagende landen is als volgt:

IJsland:

IJsland staat bekend om zijn tweeslachtige houding tegenover het commerciële jachtverbod. Hoewel IJsland geen bezwaar aantekende tegen het IWC besluit uit 1982, diende IJsland voor de periode 1986-1989 een zogenaamd nationaal onderzoeksprogramma in dat het jaarlijks doden van 200 walvissen mogelijk moet maken.

Op grond van dit programma zullen jaarlijks 80 Gewone Vinvisen, 80 Dwergvinvisen en 40 Noordse Vinvisen ten bate van dit onderzoek worden gedood. Het vlees zou dan vervolgens op commerciële basis aan Japan worden doorverkocht. Tal van walvisonderzoekers hebben er al op gewezen dat het IJslandse onderzoek ook zonder het doden van wal-

vissen kan worden uitgevoerd en het is dan ook duidelijk dat IJsland met dit programma het internationale commerciële vangstverbod wil ontduiken.

Noorwegen:

Noorwegen heeft in 1982 formeel bezwaar aangetekend tegen het commerciële vangstverbod. Dit betekent, dat het land doorgaat met de jacht op Dwergvinvisen in de Noord-atlantische Oceaan.

In 1983 werd het aantal Dwergvinvisen dat zou mogen worden gejaagd, verlaagd van 1800 naar 635, maar tijdens de IWC-vergadering van 1985 heeft deze sterk geslonken groep Dwergvinvisen de beschermde status gekregen. Op grond van IWC-bepalingen mag dan in geheel niet meer worden gejaagd. Desalniettemin heeft op 8 april het Noorse ministerie van Visserij eenzijdig een quotum voor het seizoen 1986 bekend gemaakt. Op grond van dit besluit mogen in totaal 400 Dwergvinvisen worden gevangen; 350 in het noordoostelijke gedeelte van de Atlantische Oceaan en vijftig in het centrale gedeelte van de Atlantische Oceaan in de wateren rondom het Noorse eiland Jan Mayen.

Japan:

In 1985 kondigde Japan aan dat het vanaf 1 april 1988 de commerciële walvisjacht zal stopzetten. Wat dat in de praktijk precies zal gaan betekenen, is op dit moment nog niet duidelijk. Zeker is, dat Japan inmiddels, tegen het commerciële vangstverbod in, de jacht op walvissen toch weer heeft geopend.

Sovjet-Unie:

Tot ieders verbazing heeft de Sovjet-Unie aangekondigd dat het met ingang van het seizoen 1987-88 de commerciële walvisvaart tijdelijk zal stoppen. Tot die tijd blijft de jacht gewoon doorgaan. Echter de jacht op de Grijze Walvis in de Stille Oceaan zal ook dan op twijfelachtige gronden worden voortgezet.

Zuid-Korea:

Zuid-Korea heeft in 1982 evenmin bezwaar aangetekend. Toch is dit land inmiddels, onder het mom van wetenschappelijk onderzoek begonnen met de jacht op de beschermde Dwergvinvissen.

Daarnaast zijn tijdens de IWC-vergadering met name de volgende onderwerpen uitvoerig behandeld.

Japan:

Begin juni is bekend geworden dat Japan zal proberen onder het commerciële jachtverbod uit te komen door de Japanse walvisvaart als 'Traditionele Walvisvaart' erkend te krijgen. Traditionele Walvisvaart is uitsluitend voorbehouden aan cultuurvolkeren zoals Eskimo's en valt niet onder het commerciële vangstverbod van de IWC, zolang de producten van deze gevangen dieren niet op commerciële basis worden doorverkocht.

Traditionele Walvisvaart

Dit onderwerp zal uitvoerig aan de orde komen nu gebleken is dat in sommige gevallen deze producten toch op commerciële basis zijn doorverkocht.

Griendenjacht op de Fär-Öer

Een ander punt ten slotte is de griendenjacht op de Fär-Öer eilanden. Reeds vorig jaar heeft de IWC haar afschuw uitgesproken over de drijfjacht op Grienden. Jaarlijks worden er zo'n 2500 Grienden op de meest afschuwelijke wijze afgeslacht. Hoewel de Grienden tot de kleinere walvissen behoren en formeel niet door de IWC worden gereguleerd, kwam deze jaarlijkse massaslachting dit jaar tijdens de IWC-vergadering toch aan de orde in de hoop hier iets tegen te kunnen ondernemen.

Greenpeace voert actie tegen de Noorse commerciële jacht op walvissen

Greenpeace wil dat alle walvissen worden beschermd en dat de jacht op deze dieren met onmiddellijke ingang wordt stopgezet. Het is een internationale verantwoordelijkheid om er voor te zorgen dat deze grootste zeezoogdieren, die met uitroeiing worden bedreigd, zullen overleven.

Daarom bevindt zich het nieuwe actieschip de 'Moby Dick' in de Noorse wateren om ac-

tie te voeren tegen de Noorse walvisvaarders. De 'Moby Dick' zette koers in de richting van de eilandengroep de Lofoten voor de Noorse kust, van waaruit de meeste schepen naar de jachtgebieden vertrekken.

Zoals reeds gezegd is Noorwegen tot nu toe het enige land dat heeft geweigerd zijn bezwaar tegen het besluit van de IWC om tijdelijk met de commerciële jacht op walvissen te stoppen, in te trekken. Dit ondanks het feit dat het officiële Noorse Instituut voor Walvisvaartonderzoek, het Norwegian Ocean Research Institute, in samenwerking met Engelse walvisbiologen heeft vastgesteld dat van de oorspronkelijke Dwergvinvissen nog slechts tussen de 20% en 30% over is. Op grond van de IWC-bepalingen moet een dergelijke populatie dan onmiddellijk beschermd worden en dan is iedere vangst verder verboden. Tevens werd in dit Noorse onderzoek aangetoond dat de omvang van dwergvinvispopulatie jarenlang veel te hoog is ingeschat, waardoor te hoge vangstcijfers zijn vastgesteld, zodat het aantal Dwergvinvissen waarschijnlijk nog minder is dan tot nu toe werd aangenomen. Niettemin achtte dit instituut een vangst van tussen de 129 en 629 Dwergvinvissen mogelijk, dit ondanks het feit dat tot overmaat van ramp ook nog gebleken is dat niet alle vangsten zijn opgegeven, zodat de situatie nog veel ernstiger blijkt te zijn.

Noorwegen maakte onlangs bekend dat hun vissers de laatste jaren 30% tot 40% van hun vangsten niet hebben aangegeven. Toch mogen dit jaar door de Noorse walvisvaarders opnieuw 400 Dwergvinvissen worden gejaagd.

Inmiddels hebben verscheidene Noorse walvisvaarders de havens verlaten op weg naar de jachtgebieden. Greenpeace zal proberen deze jacht te filmen en tijdens de IWC-vergadering te presenteren. Hiermee wil Greenpeace laten zien dat Noorwegen internationale besluiten naast zich neerlegt en rustig doorgaat met het bejagen van een diersoort die mede door dit land tot een bedreigde diersoort is geworden. Daarnaast zullen de bemanningsleden van de 'Moby Dick' proberen de zinloze jacht op deze met uitroeiing bedreigde Dwergvinvissen te voorkomen.

Voor meer informatie:
Greenpeace Nederland, Geert Drieman,
020 - 261 877.

Greenpeace in actie tegen illegale Noorse walvisjacht

Op 30 mei 1986 vertrok het nieuwe Greenpeace-schip de 'Moby Dick', een tot actieschip omgebouwde Katwijker viskotter, uit de haven van Hamburg naar de Noorse wateren om daar actie te ondernemen tegen de aanvang van de Noorse walvisjacht op 400 Dwergvinvissen.

Dit ondanks het feit dat de Internationale Walvisvaart Commissie (IWC) in 1982 een besluit heeft genomen om met ingang van 1986 alle commerciële walvisvaart vanuit kuststations bedreven tijdelijk stop te zetten. Bovendien werd de Dwergvinvis in het noordoostelijk gedeelte van de Atlantische Oceaan in 1985 tot beschermde soort verklaard. Daarop mag dan in ieder geval niet meer worden gejaagd.

Desondanks heeft Noorwegen besloten de commerciële jacht op deze beschermde walvissoort voort te zetten.

Op 26 mei 1986 zijn inmiddels de eerste Noorse walvisvaarders naar de jachtgebieden uitgevaren. Hiermee onderstreept Noorwegen dat ze de besluiten van de Internationale Walvisvaart Commissie (IWC) naast zich neerlegt.

Op 8 april 1986 heeft het Noorse ministerie van Visserij eigenhandig een vangstquotum vastgesteld voor het bejagen van de nog resterende Dwergvinvissen, de kleinste van de grootste walvissoorten. Het besluit van de IWC om met ingang van dit seizoen de commerciële walvisvaart stop te zetten werd hierbij genegeerd.

De Noorse regering heeft bezwaar tegen de beschermde status van de Dwergvinvissen aangetekend, omdat ze meende dit jaar tijdens de IWC-vergadering met nieuwe gegevens te kunnen komen.

In plaats van de uitslag van de IWC-vergadering van dit jaar af te wachten heeft Noorwegen verdere discussie over internationale afspraken zinloos gemaakt door de jacht vroegtijdig te openen.

Leden van vijf verschillende politieke partijen van het Europees Parlement, onder wie de voorzitter van de parlementaire milieucommissie, hebben inmiddels op 23 mei 1986 een dringende verklaring naar de nieuwe Noorse premier, Gro Harlem-Brundtland, gestuurd waarin ze de nieuwe Noorse rege-

ring vragen te kiezen voor internationale samenwerking tussen staten teneinde internationale walvisbescherming mogelijk te maken.

Greenpeace:

'Wij willen door middel van deze actie protesteren tegen de voortzetting van de Noorse walvisjacht en daadwerkelijk proberen op vreedzame, directe wijze de jacht te verhinderen. Wij willen iedereen laten weten dat een land als Noorwegen internationale besluiten naast zich neerlegt en rustig doorgaat met het bejagen van een diersoort dat mede door dit land tot een bedreigde soort is geworden'. In de omgeving van de Lofoten, waar de walvisschepen sinds 26 mei 1986 de zee afzochten naar de bedreigde walvissen zal 'Greenpeace' voorlopig alleen nog 'aanwezig' zijn. 'Maar,' zegt actievoordinator Jakob Lagercrantz van 'Greenpeace-Zweden', 'wij sluiten niet uit dat het tot een confrontatie kan komen, als de schepen in de loop van de daaropvolgende week een kudde hebben gelokaliseerd en de jacht openen.'

Noorwegen stopt walvisjacht

Noorwegen zal de commerciële walvisvangst in 1987 geheel stoppen en de jacht op deze bedreigde diersoort dit jaar geleidelijk verminderen. Wel zal de walvisvangst voor wetenschappelijke doeleinden worden voortgezet.

Het besluit van de Noorse regering is mede het gevolg van grote internationale druk. Zo dreigde Washington de invoer van visprodukten uit Noorwegen stop te zetten indien Oslo geen einde zou maken aan de walvisjacht.

De Noren jagen alleen nog op Dwergvinvissen, maar volgens de milieuorganisatie Greenpeace wordt ook deze walvissoort met uitsterven bedreigd. Greenpeace heeft het Noorse besluit verwelkomd hoewel de voortgang van de vangst uit wetenschappelijke gronden door de organisatie een 'truc' wordt genoemd.

De Braziliaanse regering behandelt momenteel een vergunningaanvraag van een Braziliaanse firma om ook voor wetenschappelijke doeleinden walvissen te vangen.

Bericht van Reuter, 4 juli 1986.

Europees geld voor stieregevechten

Er is in theorie niets op tegen dat de organisatoren van stieregevechten steun ontvangen uit het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling indien het land in kwestie 'het duidelijke bewijs heeft geleverd dat er een verband bestaat tussen de desbetreffende investering en het toerisme'. Dit kan men afleiden uit het antwoord van de Europese Commissie op een vraag van de Britse Europarlementariër Richard Cottrell. Sport- en ontspanningsclubs als zodanig kunnen echter geen hulp ontvangen van het fonds, maar het is niet aannemelijk dat de heer Cottrell geheel gerustgesteld is door het antwoord van de Commissie op zijn vraag. Hij had de Europese Commissie gevraagd te beloven geen enkele Ecu regionale hulp uit te geven aan stieregevechten (zie foto).

Uit 'Eurofocus' 23/86:5.

Toestaan van verkoop van vlinders om ze beter te beschermen

Het klinkt misschien paradoxaal tropische vlinders beter te willen beschermen door de invoer en de verkoop ervan in Europa toe te staan hetgeen thans verboden is. Toch heeft de Europese Commissie dat onlangs aan de lidstaten voorgesteld.

Lange tijd heeft men gedacht dat zeldzame vlinders beter beschermd zouden zijn als men de invoer voor commerciële doeleinden -voornamelijk de verkoop aan verzamelaars- zou verbieden. Sedert 1 januari 1984 is dit soort invoer in de Europese Gemeenschap verboden in overeenstemming met de internationale conventie inzake de handel met in het wild levende dieren die met uitsterven worden bedreigd.

Maar de laatste tijd hebben internationale deskundigen die met de toepassing van de conventie zijn belast, alsmede organisaties van natuurbeschermers, ontdekt dat zij die de invoer verbieden, op de verkeerde weg zijn. Want in vele landen van de Derde Wereld is het kweken van vlinders niet alleen een winstgevend bezigheid maar ook een goede manier om de natuur te beschermen.

Zo bestaan er op Papoea-Nieuw-Guinea vlinderkwekerijen die door de plaatselijke regering met steun van het World Wildlife Fund in 1974 werden opgericht met het oog op de handel maar ook voor het behoud van deze insekten. Hiertoe heeft men kleine stukken oerwoud vrijgemaakt om die vervolgens te beplanten met verschillende soorten planten waarvan sommige als voedsel dienen voor de larven en andere voor de volwassen vlinders.

Op deze manier kon men een aantal vlinders aantrekken die, zodra ze ontdekt hadden dat ze zich in een gunstig leefklimaat bevonden, zich op normale wijze voortplanten.

Deze vlinderkwekerijen stellen de plaatselijke bevolking in staat geld te verdienen zonder dat ze daarvoor het tropisch oerwoud hoeven te vernielen hetgeen wel het geval zou zijn als ze houtskool maakten of koffie- of kokosplantages zouden aanleggen. Het experiment van de Papoea's is intussen reeds in vele andere tropische landen nagevolgd. Zo bestaan er reeds dergelijke kwekerijen in India, Mexico en op de Filipijnen, terwijl de oprichting ervan in andere Derde-Wereldlanden wordt overwogen.

Maar om te kunnen bestaan moeten deze kwekerijen verzekerd zijn van een afzetgebied hetgeen ze voornamelijk in de Westerse landen vinden. Om die reden vindt de Europese Commissie het noodzakelijk.

Uit Eurofocus 17/86 - bladzijde 5.

Vleermuizen in De Hoep

In het Provinciaal Waterleidingbedrijf van Noord-Holland-bezoekerscentrum De Hoep aan de Zeeweg te Castricum is vanaf 30 april tot 15 augustus 1986 een tentoonstelling te zien die gewijd is aan de vleermuizen in Nederland. De expositie, samengesteld door het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden, geeft een uitgebreid beeld van deze interessante insektenetende zoogdieren.

De laatste jaren is van deze nachtelijk levende dieren meer bekend geworden. Daardoor werd ook duidelijk dat deze nuttige dieren in onze samenleving steeds meer problemen ondervinden om te overleven. De in Nederland inheemse vleermuizen zijn insekteneters en vervullen een belangrijke rol bij het in toom houden van insekten. In de expositie worden een aantal van die problemen en de mogelijke oplossingen daarvoor in beeld gebracht.

Er is ook de oorkonde te zien die het Provinciaal Waterleidingbedrijf van Noord-Holland werd verleend voor het nemen van maatregelen in het belang van vleermuizen. Het bedrijf draagt zijn steentje bij aan de vleermuisbescherming door in Laren een buiten gebruik zijnde reinwaterkelder beschikbaar te stellen voor overwinterende vleermuizen. In Zuid-Kennemerland zijn voor dat doel een aantal bunkers en een voormalige appelkelder geschikt gemaakt.

Deze overwinteringsplaatsen voldoen aan bepaalde klimaateisen: tochtvrij, minimaal 95% relatieve luchtvochtigheid, temperatuur beneden de circa 8°C maar vorstvrij. Een en ander om te voorkomen dat de vleermuizen in winterrust uitdrogen en sterven.

Aan deze klimaateisen blijken een aantal bouwwerken en ook holle bomen te voldoen: forten, bunkers, ijskelders, (oude) reinwaterkelders, spouwmuren, grotten en dergelijke. Deze Leo Bels-oorkonde werd in het najaar van 1985 door de Nederlandse Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming toegekend.

Behalve deze wisselexpositie zijn in het bezoekerscentrum een aantal wijzigingen in de vaste expositie te zien. Zo wordt aandacht besteed aan de rol van de Graskarper, een vissoort die in het infiltratiegebied Castricum werd uitgezet ter voorkoming van het dichtgroeien van infiltratiekanalen ten behoeve van de drinkwatervoorziening.

In de instructietuin, waaraan ook uitbreiding werd gegeven, is een vogelobservatiepunt gemaakt waar vooral naar water- en waadvogels gekeken kan worden (zie ook bladzijde ...).

Het bezoekerscentrum De Hoep is vanaf 1 april tot en met de herfstvakantie elke dag geopend van 10 uur tot 17 uur. Bovendien op zondagen en tijdens de schoolvakanties van 13 uur tot 16 uur. De toegang is gratis; voor bezoek aan het Noordhollands Duinreservaat is een geldige toegangskaart vereist.

Vleermuis-onderzoek

Op 26 januari 1986 is de stichting vleermuis-onderzoek (Dr. L. Bels Stichting) opgericht met als voornaamste doel kennis te verwerven en te verspreiden over vleermuizen om het behoud van vleermuizen in Nederland te bevorderen. De stichting, die nauwe contacten heeft met de Commissie voor Onderzoek en Bescherming van Vleermuizen van de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, stimuleert dus vooral *onderzoek* over vleermuizen. De stichting zal zich in een eerste project bezighouden met landelijk onderzoek naar het voorkomen, de verspreiding en de biotoopkeuze/eisen van vleermuizen in hun zomerkwartieren. Daartoe is een subsidie-aanvraag in voorbereiding, terwijl in 1986 een begin gemaakt is aan inventarisaties

van vleermuizen en vleermuisverblijfplaatsen op een aantal terreinen van het Staatsbosbeheer.

Het secretariaat is gevestigd in Soest, Van Lijndenlaan 8, 3768 MG Soest.

Wildviaduct bij de Woeste Hoeve

Het wildviaduct nabij de Woeste Hoeve op de Veluwe is bijna gereed. Edelherten en andere in het wild levende zoogdieren kunnen straks de rijksweg 50 (Arnhem-Apeldoorn) ongestoord passeren. Toch dreigde er begin april nog vertraging in het hele project. Rijkswaterstaat kwam plotseling met een plan een verharde ontsluitingsweg voor het landgoed 'Varenna' aan te leggen. Deze weg zou dan vlak voor de westelijke toegang van het wildviaduct komen te liggen.

'Natuurmonumenten' en ook de Vereniging tot Behoud van het Veluws Hert protesteerden hevig tegen dit plan. Een investering van vele miljoenen zou door de weg naar 'Varenna' plotseling teniet worden gedaan. Immers, via deze weg zouden verkeer en publiek naar het wildviaduct worden getrokken. Veront-rusting voor het wild, om van nog ergere bedreigingen als stropers maar te zwijgen.

'Natuurmonumenten' heeft de minister van Verkeer en Waterstaat een brief geschreven,

waarin de vereniging op alternatieven aandrong. Die zijn er zeker.

Het wild dat over het viaduct komt, mag in ieder geval geen enkele belemmering in de weg worden gelegd. De minister heeft inmiddels toegezegd naar andere oplossingen te zullen zoeken (zie foto).

Zie ook 'Natuurbehoud' 17 (2) : 56 en 'Het Edelhert' 20 (3) : 4-7.

Dr. Leo Bels Oorkonde verleend

Een vertegenwoordiger van het Provinciaal Waterleidingbedrijf Noord-Holland (PWN) heeft op 2 november 1985 de Dr. Leo Bels Oorkonde op het kantoor van het Rijksinstituut voor Natuurbeheer te Leersum in ontvangst mogen nemen. Het PWN heeft deze onderscheiding ontvangen vanwege de zorg voor de inheemse vleermuizen in het PWN-duinterrein en landgoed.

Het Provinciaal Waterleidingbedrijf Noord-Holland heeft een aantal uit de Tweede Wereldoorlog daterende bunkers in het duinterrein en enkele ijskelders op oude landgoederen toegankelijk en geschikt gemaakt als overwinteringsplaats/kraamkamer voor verschillende soorten vleermuizen. Dit heeft reeds tot verrassende resultaten geleid. Onder meer zijn bij inventarisaties aangetroffen de

Watervleermuis, Grootoorvleermuis, Baardvleermuis en een exemplaar van de vrij zeldzame Franjestaart. Met name de PWN-medewerker ing. P.W. Dhont heeft zich bijzonder ingespannen voor de vleermuizen in dit waterleidinggebied.

Zie ook 'Alkmaarsche Courant', 4 november 1985 en 'Natura' 83 (3) : 81.

Mollen de Mollen, dijken in Flevopolders?

Onrust in onze jonge provincie Flevoland. De vraag die talrijke polderbewoners bezighoudt, betreft dan ook de kwaliteit van een dijk, die over een lengte van ruim tien kilometer bezaaid is met molshopen. Er is reden aan te nemen dat de Mollen hun gangen hebben gegraven in de dijk, die de nieuwe provincie tegen het IJsselmeerwater zal moeten beschermen. 'Is de dijk ondanks al het gegrave nog opgewassen tegen de taak?', vraagt men zich af, vooral nu gebleken is dat er op sommige plaatsen aan de voet van de waterkering water doorheen sijpelt.

Een woordvoerder van de Dienst Zuiderzekerwerken weet met de hand op zijn hart te verzekeren dat er hier van een gatenkaas absoluut geen sprake is: 'Die dijk is nog steeds zo solide als het maar kan. Er is niets aan de hand. Die Mollen komen niet verder dan het bovenste gedeelte van de dijk en in het voorjaar zijn ze zo weer vertrokken. Er is echt niet het minste gevaar. En dat water dat er doorheen sijpelt is, waarschijnlijk gewoon grondwater dat omhoog is gekomen'. Toch zijn er bij de beheerder van de dijk al heel wat telefoontjes binnengekomen van verontuste Flevolandse nattingheid voelen.

Zie ook 'Panorama' nummer 13, bladzijde 74, 20-28 maart 1986.

Stichting Grasduinen gaat lokale natuurprojecten ondersteunen

Om activiteiten en projecten te stimuleren die gericht zijn op natuur- en landschapsbescherming en de zorg voor of de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantesoorten in Nederland, is in Rotterdam opgericht de Stichting Grasduinen.

Teneinde het werkterrein van landelijk opererende natuur- en milieu-organisaties niet te doorkruisen, zal de stichting bij voorkeur regionale of lokale projecten van regionale of

lokale initiatiefnemers ondersteunen.

Dit kunnen verenigingen of werkgroepen zijn op het gebied van natuur en milieu, maar ook bijvoorbeeld wijk- of dorpsraden of andere groeperingen die projecten op dit gebied ondernemen. De start van de stichting is mogelijk geworden dank zij een financiële bijdrage van Oberon BV te Haarlem, uitgever van het maandblad Grasduinen.

In het bestuur van de Stichting Grasduinen hebben zitting:

F. Buissink, hoofdredacteur Grasduinen

J.G. Kluiters, directeur Promo Natura/Adviezen & Publikaties

drs. C.J. Kalden, adjunct-directeur Natuur, Milieu & Fauna-beheer, ministerie van Landbouw & Visserij (adviseur)

dr. D.K.J. Tommel, lid Tweede Kamerfractie D'66

ir. F.C. Prillewitz, directeur Staatsbosbeheer (adviseur)

M. Kolvoort, natuurillustrator

prof. dr. W.P. Zonderwijk, hoogleraar Landbouwhogeschool Wageningen

Voor informatie over ondersteuning die de Stichting Grasduinen zou kunnen verlenen, kan men zich wenden tot het secretariaat van de Stichting, Ceylonpoort 5-25, postbus 6003, 2001 HA Haarlem, 023 - 304 387.

Pater Davidsherten in China uitgezet

Veertig zeldzame Pater Davidsherten reizen op 12 augustus 1986, dank zij het Wereld Natuur Fonds, naar China om daar uitgezet te worden in hun land van oorsprong.

Deze hertensoort is waarschijnlijk al drieduizend jaar geleden in het wild uitgestorven in China. De soort kwam eeuwenlang alleen nog voor in de paleistuinen van de keizers. In 1865 werden de dieren daar ontdekt door de Franse Pater Armand David (naar wie ze genoemd zijn). Het laatste keizerlijke hert in China stierf begin van deze eeuw. Zestien herten waren door Pater David echter overgebracht naar Engeland en dank zij fokprogramma's zijn er nu een 1500 van deze dieren in verschillende dierentuinen.

Het wereld Natuur Fonds heeft in samenwerking met de Chinese natuurbescherming speciaal voor de Pater Davidsherten een reservaat opgezet 250 km ten noorden van Shanghai. Daar worden de veertig dieren (13 mannetjes en 27 wijfjes) in een omrasterd gebied van 1,5 km² losgelaten.

Fokprogramma's moeten het mogelijk ma-

ken dat de Pater Davidsherten in de toekomst op meer plaatsen in China in de vrije natuur zullen voorkomen.

Het Wereld Natuur Fonds zal dit project verder steunen door het geven van adviezen, het opleiden van Chinese academici en het uitwerken van beheersplannen.

Fakkeloptocht op Werelddierendag te Woerden

Werelddierendag is de feestdag van Franciscus van Assisi, een 13de-eeuwse heilige, die de mens opriep af te zien van zijn absolute heerschappij over de schepping.

Werelddierendag zou dus een feestdag moeten zijn; maar ziet de mens werkelijk af van zijn absolute heerschappij over de schepping, wanneer dieren

— voor onze belangen een ellendig bestaan hebben in de bio-industrie en in de proefdierenlaboratoria?

— als trouwe huisvrienden in de steek worden gelaten of mishandeld?

— misbruikt worden in sport en spel tot vermaak en gewin van de mens?

— in het wild levende dieren hebben alle hun eigen functie in het ecologisch systeem.

Daarom is Werelddierendag geen feestdag, want ook dan lijden zeer vele dieren en voeren vaak gedwongen een onnatuurlijk bestaan.

1986 is een belangrijk jaar, want eindelijk wordt er gewerkt aan een nieuwe dierenwet. Het is u waarschijnlijk bekend dat naast het wetsvoorstel van de heer Ploeg de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren een voorstel 'Een wet voor het welzijn van dieren' aan de Tweede Kamer heeft aangeboden.

In tegenstelling tot het wetsvoorstel Ploeg omvat deze wet bepalingen over het welzijn voor alle dieren: huisdieren, landbouwhuisdieren, proefdieren, in het wild levende dieren die als schadelijk worden aangemerkt. Daarnaast zijn er bepalingen in opgenomen die nieuwe excessen in de toekomst zoveel mogelijk moeten kunnen vermijden.

Teneinde nog eens te benadrukken dat er een goede wet op de dierenbescherming moet komen en hiervoor opnieuw de aandacht van de Tweede Kamer en van de media vragen, is de Werkgroep Campagne Wetgeving Den Haag op de gedachte gekomen om met alle dierenbeschermingsorganisaties en dierenvrienden

naar het beeld van Franciscus te gaan, en daar te tonen dat alle organisaties en dierenvrienden het erover eens zijn dat er een goede wet moet komen.

Deze bijeenkomst zal worden gehouden op vrijdag 3 oktober a.s. in Woerden. De start zal om 19.00 uur zijn vanaf het grote parkeerterrein achter het station. Met fakkels, waarvoor gezorgd wordt, lopen we naar het beeld (ongeveer 15 minuten) en vervolgens naar de plaats waar sprekers hun woordje zullen doen. De deelnemers worden verzocht een zaklantaarn mee te nemen.

Wij verzoeken u vriendelijk zo spoedig mogelijk uw komst te melden aan Irene Quack, De Brink 926, 2553 HT Den Haag, 070 - 976519. Voor telefonische inlichtingen kunt u terecht bij Piet Bins, 070 - 605 733; Christa van Leusden, 070 - 230 834 en Irene Quack, 070 - 976 519.

Opzettelijke vernieling van kunstmatige schuilplaatsen voor roofdieren

Kleine marterachtigen in de kou

Enkele maanden terug startte de Nationale Campagne Bescherming Roofdieren in de Scheldemeersen tussen Gent en Oudenaarde met een onderzoek naar het gebruik van kunstmatige schuilplaatsen voor roofdieren. Dat niet alles van een leien dakje zou verlopen was te verwachten. Doch wat zich nu afspeelt loopt de spuigaten uit. Brandstichting en vandalisme zetten een domper op het enthousiasme van de onderzoekers.

Door de vernietiging van hun leefgebieden krijgen de roofdieren het in Belgisch Vlaanderen steeds moeilijker. Kleinschalige landschapselementen, zoals heggen, houtwallen, hakhoutbosjes, ruigtes, hooimijten en houtstapels verdwijnen steeds meer uit het landschapsbeeld. Het waren voor de kleine marterachtigen - Wezel, Hermelijn en Buning - rijke toevluchtsoorden. Ze vonden er voedsel en beschutting.

Het verdwijnen van de kleine marterachtigen doet niet alleen het natuurlijk evenwicht wankelen. Voor ons mensen, heeft dit verstrekende gevolgen. Muizen, ratten en Konijnen kunnen zich ongebreideld voortplanten. Schade aan landbouwgewassen en boomaanplantingen zijn uiteindelijk niet te vermijden.

Met dit gegeven voor ogen heeft de Nationale Campagne Bescherming Roofdieren naar een

oplossing gezocht. De doeltreffendheid ervan wordt thans onderzocht. Kunstmatig aangelegde schuilplaatsen moeten voor extra nestgelegenheid zorgen in eerder kale landbouwgebieden. In het geheel heeft de NCBR niet minder dan zeventig 'kunstbouwen' aangelegd. Ze bestaan uit kleine houtstapels waaronder een speciaal voor dit doel ontworpen nestkast is aangebracht. De aanleg van één zo'n bouw kost gemiddeld 1.000 Bfr. Alleen door het inschakelen van vrijwilligers en de bereidwillige hulp van de plaatselijke gemeentebesturen en landbouwers konden de kosten worden gedrukt.

In landbouwerskringen werd het initiatief met veel vreugde onthaald. Jagers zien echter met lede ogen toe. Zij vrezen voor hun jachtwild, hoewel hier helemaal geen reden toe is. Oude vooroordelen krijgen echter de overhand. Zij hebben zich van meet af aan verzet tegen de plannen van de NCBR, enkele uitzonderingen niet te na gesproken. Tegenacties van die kant waren dan ook te verwachten.

Het gevreesde gebeurde. Niet minder dan negen burchten zijn inmiddels opzettelijk vernield. Drie van hen in brand gestoken. In zijn ijver heeft de brandstichter zelfs enkele houtvoorraden van de terreineigenaren in rook laten opgaan. Bij het parket zal nu een klacht worden ingediend. De daders worden in fanatieke jagerskringen gezocht, omdat de NCBR reeds verschillende bedreigingen uit die hoek mocht ontvangen. 'Jammer' aldus Dirk Criel, voorzitter van de vereniging. 'Wij hadden juist uit die hoek op heel wat medewerking gerekend. Immers, jagers pleiten

toch te ijveren voor de instandhouding van het natuurlijke evenwicht. Dergelijke praktijken moet ik echter beschouwen als een daad van 'onverantwoord natuurbeheer'.

Kolonie vleermuizen in Nieuwdorp verjaagd

De Provinciale Zeeuwse Courant van 5 juli 1986 meldde dat bij de familie B. Schrier uit het Bevelandse Nieuwdorp 'wel honderd vleermuizen' onder de dakpannen werden aangetroffen. Via de dienst Gemeentewerken van Borsele werd men verwezen naar een Haagse instantie (mogelijk het ministerie van Landbouw en Visserij?). Daar berichtte men dat er niet direct iemand kon komen. Dat duurde voor de familie Schrier wat te lang en deze nam daarom zelf maar actie.

Helé zwermen kwamen onder de dakpannen vandaan, nadat een opening was gevonden bij de schoorsteen die toegang bood tot de zolder. Zo'n twintig vleermuizen moesten het loodje leggen. Alle gaten en kieren rond en in de schoorsteen zijn daarna dichtgemaakt.

Alles bij elkaar een schandelijke zaak, die reeds van diverse zijden reacties heeft opgewekt. Welke vleermuissoort het hier betreft wordt echter niet vermeld. Het verdient aanbeveling dat wij in ons land zo zuinig mogelijk met onze vleermuizen omspringen en dat betere en snellere voorlichting in zo'n geval van het allergrootste belang is. Want ook bij het kappen van veel oude bomen dat in het afgelopen jaar in toenemende mate geschiedt vallen heel wat slachtoffers onder de vleermuizen.

J.T.